

Előfizetési díj:

Éves díj 8 kor.
Féléves 4 kor.
Negyedéves 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden
szombaton

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Felolvasó szerkesztő és kiadó:

Peér Sándor

Kaposvár,

Irányi-Dániel-utca 14. sz.
Ide küldendő a lap azonnali részét
illető minden közlemény, vala-
mint az előfizetési pénsek, hirdet-
ések és nyilatkozatok.

Bármilyen küldeményt
nem fogadunk el. Kézirat-
okat vissza nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP.
A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASÁGÁÉ” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Tavaszi vásár.

(F. E.) A szakkörökét kivéve kevesen tudják cikkünk című választott két szónak nagy jelentőségét. Nem tudják minő hatalmas lépés országunk kereskedelmében, nem sejtik minő merész perspektívát mutat e két szó varázslat a megvilágításában kereskedelmünk jövője. Tavaszi vásár!? Vajon mily erő lappanghat benne, hogy ennyire elragad tollunk?! Hiszen vásár már nem egy volt. Minden esztendőben sőt minden héten vannak vásárok. Miért lenne a tavaszi, tehát időszaki jelzővel ellátott vásárnak nagyobb jelentősége, az egyéb s már megszokott vásároknál?!

Mindezt a laikus kérdezheti. A szakmabeli feltűdja fogni, hogy milyen hatalmas lendületet keltett, hogy kereskedelmünk vegyen, ha a világhírű lipcsei vásárok (Leipziger Messe) mintájára országos kereskedelmi vásárt rendez fővárosunkban, melyen való megjelenés nem csak minden magyar kereskedő s iparos kötelessége, hanem egyben elsőrangú érdeke. Mert hiszen ez a mesterséges találkozó helye a ma-

gyar kiviteli piacnak. Itt láthatjuk az újdonságok, az új gyártmányok kiállítását. Itt ad találkozót a művelt nyugat a keletnek. S itt bonyolítják le személyesen kereskedőink a kivitelre szánt cikkek üzleteit. Nem csak a Balkán, noha a kivitelnek ide kell, hogy gravitáljon, de az egész nyugati kereskedelem eljő, hogy megtekintse, mit lehetne náluk odahaza, a mi cikkeinkből, a mi gyártmányainkból értékesíteni. Ez képezi mintegy megerősítését annak, hogy tulajdonképpen nem kizárólag agrár, földművelő állam vagyunk, hanem az ipar s kereskedelem terén is előrehaladtunk, ami egy modern ország egyetlen biztos alapját képezheti.

A miként a Leipziger Messe egész Németország s mondhatnók az egész kontinens kereskedelmi s ipari világát összegyűjti, a miként innen indul hódító világkörütrajra minden ipari újdonság, ugy az évenként immár állandósuló tavaszi vásár Budapesten szintén kell, hogy a nyugat és kelet találkozó helyévé legyen.

Elegét túrtunk immár, hogy az élelmes nyugati kultúr államok

testünkön keresztül szívták ki a Balkán államok véré a mi élhetlenségünkön fogva. Éppén elég ideje már, hogy végre észre térjünk s kibaszaljuk természetadta előnyeinket, melylyel a kelet kapuját alkotjuk.

Zárjuk be végre azt az ajtót, melyen az idegen minden kérdészködés nélkül ki s be járhatott s ne engedjük, hogy az egyetlen biztos piac rajtunk keresztül idegen érdekek szolgálatába szegődhessen.

A történet s a földrajzi fekvés szemmel láthatólag igazolja, hogy csupán a mi országunk lehet az, mely a Balkán államok szükséglete itt kielégítheti ipari téren. Ha már mi magunk nem tudunk az idegen ipar járma alól felszabadulni, igyekezzünk legalább azokat megnyerni a mi kezdetleges iparunk s kereskedelmünk számára, akik egyenesen arra teremtvék, hogy ipari fejlődésünkhöz anyagi erejükkel hozzájáruljanak.

Az első budapesti tavaszi vásár megmutatta, hogy kellő érettséggel bírnak a kelet igényeit teljes mértékben kielégíteni. Rajta tehát a keskeny nyomot szélesítsük hatal-

T A R S A.

Álom - való.

Sok szép álmodással

Ván tele az élet,

De csak minden álom, s a mi nem álom

Levegőbe száll,

Rátelek egy szellő,

A sok tündérvár,

S szerelmeslek, szédül,

Mint a lengő pára levegőben

Mérthogy mégis, a mi

Igazi valóság,

Csak a röhögő költő,

Hábi valóság,

S azzal jut az égher,

Közelebb az élet,

A mi lenge álom,

A mi szerle szél.

K. Lippich Elek.

Régi magyar bankettek.

Manapság, mikor szokássá vált az udvari ebédekre való járás, bizony rendkívül furcsának kell találnunk azt a módot, amellyel elődeink poharastak, lakomaik után.

Eszem ágában sincs párhuzamot vonni a mai udvari ebédek és a régi lakomák rendje között, de azért nem tartom érdektelennek, egy-két feltűnő különbségnek elsorolását.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznem, hogy a régi udvarházakban nagyobb vendég idején kétféle asztal volt, evő és ivó-asztal, az egyiknél a férfiak, a másiknál nők és gyermekek foglaltak helyet.

Az evőasztal itala a víz, még pedig jeges vagy jégbeültött víz, amiért is minden háznál volt hűtőköszülék, még pedig gyakran ezüstből. A jeges vizet a férfiak annyira kedvelték, hogy még hadba is jeges kulacsot vittek.

A víz után legáltalánosabb ital a bor, mely Erdélyben rendkívül bőven termelt.

Már 1538-ban azt írja Veránc, hogy boraink oly finomak, hogy a falernumival vetekednek. De sokat hanyatlottunk azóta, hiszen ma nem is ebéd, ha legalább ötféle idegenből ideszakadt bor nincs az asztalon.

A muston és az ujboron kívül számos csmegeborunk is volt, még pedig az édes, keserű, fermő, és az aszabor, mint borpótlék pedig a csiger szerepelt, a törkölyre töltött megédesített víz, melyet addig fogyasztottak, amíg el nem csipőződött, azután a cselédék asztalára került.

A serti II. Lajos király asztalán már látjuk. Csakhogy a ser akkor is rossz, keserű és fanyar volt, úgy hogy nem igen terjedt el a magyarság körében.

Mint borpótlékot itták a kökény, nyír és almabor, de mindezeknél nagyobb mértékben volt elterjedve a méhsér, melyből nagy mennyiséget ki is vittek az országból.

Mindezen italokat pedig annyira ügyességgel itták, hogy méltán voltak híresek elődeink egész Európában, hogy minden mennyiséggel megbirkóznak, részség nélkül.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mihelyt érzékeljen utána azokat is kényszerít, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

Sirolin

Emel az étvágyat és a testet, megújítja a köhögést, vándorlót, effel kezelhet.

„Roche”

Kapható orvos rendelésre és gyógyszertárakban. — Árs évenként 4. — koron.

mas csapással, hogy azon keresztül a már rég nélkülözött keleti kereskedelmünk megindulhasson. Bizton tudjuk, hogy minden gazdasági tényező oda fog hatni, hogy ez a kereskedelmi összeköttetés csakis a mi javunkra szolgáljon. S a mikor az idegen észretér s látni fogja, hogy ébred a magyar, nem alszik tünnyan megszokott fekhelyén s ketőzött erővel akarja felvenni a versenyt, akkor, mi a közelségünkkel, egyenes utunkkal, mindenkor megelőzhetjük a kellemetlen versenytársakat.

Örömmel üdvözljük tehát az első hatalmas lépést, mely hazánk kereskedelmi életének kidomborítását célozza s velünk érez minden igaz magyar hazafi, ki országa jólétének emelkedésében látja hazájának, mindnyájunk édesanyjának felvirágzását.

H I R E K.

— **Eljegyzés.** Inkey Pál báró iharosberényi nagybirtokos eljegyezte Sztankovánszky János cs. és kir. kamarás, kajdáci nagybirtokos és neje jobahazi Döry Tekla leányát, Agnest.

— **Kinevezés.** Tóth Zsiga György kaposvári posta- és távirógyakornokot a m. kir. kereskedelmi miniszter posta- és táviró tisztáé nevezte ki.

— **Végzetes Itatás.** Szabó Imre drávaköki lakos a múlt napokban a Dráva vizébe akarta megitatni lovát, a miért is annak hátára ülve a vízbe léptetett. Alig ment azonban pár lépést a ló, valamiben megcsúszott és elesett, maga alá temetve gazdáját. A mire csónakon segítségére siettek, már csak holt tetemet tudták az árból kihálaszni.

— **Erdőégés.** Festetich Tasziló gróf tulajdonát képező, a a budapest–fiumei vasuti vonal zentai megállóhelye közelében

levő erdő, valószínűleg a járó-kelő vonatból kipattanó szikrától meggyulladt és több mint 200 holdnyi terjedelemben leégett. Az óriási tűz borzalmas látványt nyújtott, localizálása, bárha a közeli községek lakói majdnem teljes számban dolgoztak, a rendkívüli hőség miatt, csak hosszas fáradságos munka után sikerült. A kár igen nagy, plane ha hozzá vesszük, hogy ez erdő Festetich egyik szebb facánosa volt, a melyek a füsttől elbódulva, majdnem mind a lángok martalécai lettek.

— **Halál a váróteremben.** Kedden a délután egy órakor a kaposvári vasuti állomás III. osztályu várótermében Weisz Lipót 72 éves aggastyán hirtelen összeesett. Azonnal beszállították a kórházba, ahol azonban már csak halálát, melyet érelmeszesedés okozott, tudták megállapítani.

— **Betörés.** Ritecz István Gyuri gyékényesi lakos éléskamrájába a múlt napokban ismeretlen egyének betörték. Valami nagy szákmányra azonban nem tudtak szert tenni, mert mindössze 4 drb. kenyert és egy pár viseltes csizmát tudtak csak elvinni. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Bablogylkosság.** Fura János mura-kereszturi lakos, nagyobb összeg pénzrel távozott el a múlt napokban családjától. Miután hosszabb ideig nem tért haza, aggódtak miatta és keresni, kutatni kezdték. Végre meg is találták Fura János holttestét Murakeresztur és Légrad vasuti állomások között, a vasuti síneken összeroncsolt testtel. A nyomozás megindult és a rendőri boncolás megállapította, hogy Fura Jánost előbb megfojtották és csak azután tették a vasuti sínekre hogy a gyilkosságot így elpalástolják. Kiderítette a nyomozás azt is, hogy Fura János a gyilkosság előtti estén együtt mulatott néhány somogyi emberrel és velük is távozott el a kocsmából. Most ezen somogyi emberek után nyomoz a rendőrség.

— **Új vasuti építési terv megyénkben.** Hauszner Zsigmond és Krausz Ignác gőzmalom tulajdonosok igali és Róna Béla tabi lakos a kereskedelmi minisztertől engedélyt kaptak egy évi időtartalomra egy a toponári állomásból kiágazó Orci, Zimány, Rácegres, Patalom, Magyaratád, Szentgalosker és Ráksi községek érintésével Igalba vezető rendes nyomtávu gőzüzemi helyi-érdekű vasutvonal építési előmunkálatokra.

Mondanunk sem kell azonban, hogy ebből a vonatból bizony semmi sem lesz.

— **Eltűnt.** Kohn Mór kaposvári születésű 63 éves budapesti magánzó, lakásáról eltűnt. A rendőrség keresi.

— **Megöltözött szerető.** Barcaról vesszük a hírt: Aracs község kötelekéhez tartozó egyik pusztán lakott Szarvas József nap-szamos, kinek jobarája volt Kálmán Mihály 22 éves cseléd. Szarvas István észrevelte, hogy Kálmán a feleségére szemet vetett. Lesbe állott hát és mikor a múlt napokban észrevelte, hogy felesége Kálmán Mihály után kiment az erdőre, egyik szomszédjától elkérte annak rozoga fegyverét és midőn az erdő egyik tisztásán meglátta Kálmán Mihályt, a sörrel töltött fegyverrel mellőtte. A családi boldogságában meggyalazott férj maga jelentkezett a csendőrségnél. Kálmán Mihály sérülései oly súlyosak, hogy élet-halál között lebeg.

— **Furcsa körözés.** Somogyvármegye alispánja körözést rendelt el Weiszmann Imréné boglári és özv. Gaál Istvánné lellei lakosok ellen, akik pénzügyigazgatóság jelentése szerint nagyobb összegű adótarlozásuk hatrahagyásával ismeretlen helyre távoztak el.

— **Szökött diákja.** A múlt hét egyik estélyén az ügyeletes városi rendőr a kaposvári vasut állomás III. osztályu várótermében egy ismeretlen fiut látott üldögelni. Mivel magát igazolni nem tudta, a rendőrségre kísérté, ahol kiderült, hogy a fiut Purth Gyulának hívják kistarcasai (pestmegyei) lakos 18 éves tanuló és azért szökött meg szüleitől, mert színez akart lenni. A fiut haza toloncolták szüleihez.

— **Tolvaj mostohaafi.** Özvegy Szulok Józsefné köröshegyi lakos kamrájából mostoha fia, aki még kiskoru, ellopta nagyobb mennyiségű zsir- és lisztkészletét, azt eladta és az arát elmulattá. Özvegy Szulok Józsefné jelentette a rossz mostohafiut a bíróságnál.

— **Öngyilkosság.** Helman Mór pécsi lakos magánhivatalnoknak a közel napokban halt meg a felesége, e fölötti bánata annyira elkeserítette Helman Mór, hogy Barcsra utazott és a barcsi Drávahidről a Dráva folyó hullámaiba vetette magát. Szerencséjére azonban az elkeseredett embernek, két hajós még jókor észrevelte és megmentette őt, visszahozta az életre, a

Hogyan győztek meg annyit, az talány. De talán nyitjára jövünk, ha megmondoljuk, hogy őseink, akár csak a régi rómaiak, nem tisztá bort, hanem két-harmadrésszel vízzel hígítottak ittak, azt is jégge hűtötték s úgy hozták asztalra.

Megjegyezzem azonban, hogy az ital természetesen nem poharakban került az asztalra. Legrégibb időkben cserépből való kancsókban ittak. Később már ezüst serleg szolgált erre a célra, az üveg és kristály pedig csak a 17-ik század vége felé kezd kinyomni az addig divatos eszközöket.

Elődeink hosszú és nagy ivása azonban sohasem mutatta az orgiák képét, mert mindig enyhítette azokat a dal, a zene. Apor pl. így írja le az ilyen mulatságot:

„Mikor megittasodtak, az énekes inasok énekelni kezdtek valamely régi magyar dologokról, némelykor szerelmi dalokat is mondtak, kivált nagyobb embereknel, akkor

szép magyar nóták voltak, annál ivott a nagyja az embereknek, mikor mulatnak, igen kedvelt muzsikájuk volt a török sip. és dob, amely nótákat pedig sippal futtanak, az ugyancsak indította az embert mind az ivásra, mind a vigadásra. Asztaltól felkelvén, vagy még asztalnál ülven, készen volt a hegedű és dudu, és ottan-ottan a furulya és cimbalom is, aminek ballátára táncolni kezdtetek ...

Mig ebédeink után hiányzott a fekete kávé, az e g e t t b o r felék foglalták el a helyét. Csakhogy akkoriban nem a gabonafélékből égetett komisz bundapálinka, sem holmi parancsolt likőrök és egyéb kutyvasztékok kerültek asztalra, hanem nemes gyümölcsből égetett palinkák, de legtöbbször még ezek is elmaradtak, és csak jarvány idején fogyasztották ezeket rendszeresen, mert az ilyen a q u a v i t a s, vagy magyar-

osan a k o v i s mindennemű megbetegedés ellen biztos gyógyszerül szolgált.

A feketekávéval csak igen későn barátkoztak meg, úgy hogy a gróf Toldalaginak levéltárában még azt találjuk: pár font kávé, német uraimék számára.

A thea nem volt nagyon kedvelt ital, de már Bethlen Miklós herbateát iszik vacsora után, és ezt itta viz helyett, mert úgy hallotta, hogy Chinában is csak a viz rosszasága miatt isznak annyi teát. Rummal azonban sohasem keverték ezt az italt.

Mindezekből a látjuk, hogy bizony őseink távolról sem voltak azok a részeges barbárok, amilyeneknek őket a külföldi krónikák feltüntetik, bizony jobb és nemesebb izlés uralkodott pl. az erdélyi fejedelmek udvarán, mint ma sok előkelőnek csufolyt házában.

Toásó Pál.

Viskovszky János

műkertész

Kaposvárrott.

Ajánlja
dusan
felszerelt

magánosoknál parkirozásokat, fásításokat és minden a kertészeti

faiskoláját,

szakmába vágó munkálatokat. Csokrok és koszorúk a legszebben és legjutányosabb áron készítenek és szállíttatnak.

Célja jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szíves megrendeléseit kéri.

jótállván az oltvány faji minőségéről is. Ajánlja rózsá és egyéb virágkertetét. Elvállal uradalmakui és a kertészeti

melyet talán nem kísérel meg többé ily könnyelműen eldobni magától.

— **Tíz. Sánta Mihály** meroyei lakos polgar ember háza a mult napokban ki-gyulladt és teljesen leégett. A nagy szél az égő zsaratnokot elvitte két náddal fedett szomszéd kis háza ra, amelyek ettől tüzet fogtak és szintén leégték. A tulajdonosok kára tűzbiztosítás folytán megtérül.

— **Garázda újonc.** Kaposvár-ot a mult héten tartották a járási újoncoszt. Ez alkalommal Hoffman József nevű bőszenfai lakos 22 éves újonc, a vasuti indobáz III. oszt. várótermében részeg állapotban közbotrányt okozván viselkedett. Erre az ott levő bőszenfai községi bíró figyelmeztette, hogy viselje magát tisztességesebben, mire az ittas legény megtámadta a bírót és ültelgelni kezdte. Az ott levő ügyeletes rendőr erre közbelépett, mikor azonban a garázda legény ezt is megütötte, a rendőr bekísérte a rendőrkapitányi hivatalba, ahol lezárták és megindították ellene az eljárást.

— **Magyar egyenruha a bírakon.** Az évek hosszú sora óta készülő polgári perrendtartás szerint az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy a bíróság és ügyészség tagjai hivatali működésükben hivataluk magyar jellegét kifejezésre juttató bírói öltönyt viseljenek. Milyen legyen az a magyaros viselet, azt a szakasz nem határozza meg, hanem részletkérdésnek tekinti, amelynek megoldása az igazságügy legfőbb óráre tartozik.

— **Szerencsétlenség a mezőn.** Lengyel-totiból írja tudósítónk: Az ugynevezett »Baráti« szőlőhegyen szerdán estefélé majdnem végzettsé vált baleset történt, egy gondatlan apa vigyázatlansága folytán. Ugyanis az irtást kapáló földmivesek az est közepén hatalmas tüzet penderítettek, hogy a munka közben amelett melegedjenek. A nagy és magas lánggal lobogó tűzre Horváth (Kuckó) László baráti szőlőhegyi földmivesnek öt és fél esztendő Anna nevű leánykaja ügyelt fel, aki is a munkások távolléte alatt a tüzzel játszadozott, amitől ruhája nagy hirtelen lobbot vetett és óriási lánggal kezdett égni. A kis leánynak velőrázó sikoltásaira édes apja, valamint Kelemen János és Beéri Pál nevű munkástársai segítségére siettek, akiknek — azonnal földre hempergetvén az immár égő fakilyává vált leánykát — nagynehezen sikerült eloltaniok a tüzet; addig is azonban olyan veszedelmesen összeégett a kis leánynak egész alsó teste, hogy a gyenge teremtés aligha fogja kiheverni a súlyos égési sebe- ket. Apja a mentés közben szintén jelen- tékenyen összeégette a kezét és lábait. Ajánlatos volna, hogy már egyszer az élé- kes hatóságok is iparkodjanak odahatni, hogy ilyenfajta szülői gondatlanságból eredő baleset ne fordulna elő többé, mert hiszen csak szigorú büntetéssel kellene sújtani a vétkeket, mindjárt több gondnal viseltet- nének gyermekeik iránt.

— **O, sancta simplicitas.** Bizony tel- jes joggal alkalmazhatjuk Husz Jánosnak eme mondasát egy öreglaki földmivesre, akinek a minapában eltört a lába. Kör- meny Gabornak hívják ezt az embert, aki a bányákban használt karókat szállította többet magával az öreglaki vasuti állomásra. Itt, az országút lejtőjén, a kocsijára rakott karók egyszerre csak megfutalomadtak és a ló hátsó felét bökődöni kezdték. Mi sem természetesebb, minthogy a szegény pára ettől annyira megjött, hogy elragadta a kocsi- t, amelyről most már Körmeny bátya szépen lepotyogt. Az országút porondjára, a karókkal egyetemben. A kocsi kerekét keresztül mentek a szerencsétlen öreg em- bernek a jobb lábán, bokában eltörvén azt. A súlyosan megsérült embert azonnal haza- szállították, ahol kitűnt, hogy a csont telje- sen eltörtött és szilankjai teljesen felhasi- tották a bőrt is. Otthon ahelyett, hogy tüstént orvost hívtak volna, valami leketlen kuruzsálással rákatták össze a törött lábat,

amely nagyon komplikáltan sérült meg és amelynek gyógyítása még egy gyakorlott chirurgrust is gondolkodába ejtene. Tudósi- tónknak ama kérdésére, hogy miért nem hívnak orvost az ilyen súlyosan sérült betegekhez, az illetőnek egyik nő hozzatáro- zója azt felelte, hogy »minek hívná mikor az orvos sem ért hozzá.« Ellenk világosságot vet népünk műveltségi állapotára ez a néhány szó — amelyet különösen ajánlunk a feminista apostoloknak b. figyelmébe azzal a megjegyzéssel, hogy áldásos működésüket a közép asszonyainál kezdjek meg, — amely igazán olyan bosszantóan nevetséges, mintha valaki azt kérdezné egy kaposvári közrendőről, hogy érte-e a bekíséréshez? Bizony egy kicsit furcsa beszéd ez, de a milyen furcsa, éppen olyan nevetséges is, mert hát mégis csak abszurdum volna az, hogy valaki ne értsen a hivatása körébe tartozó dolgokhoz! Bizonyosra vesszük, hogyha Körmeny lovának a lába törtött volna el, az ma már teljesen szanálva lenne, míg ő maga várhat vele jó ideig, ha ugyan — hatvan éven túl levő korára legyünk tekintettel — egyáltalán képes lesz kiheverni.

— **A »Budapest« jubileumi albuma.** Nagyobb és kellemesebb meglepetést talán soha sem szerzett egy lap előfizetőinek mint a »Budapest«, midőn pár hónappal ezelőtt megküldte nekik ingyen a 30 éves fennállása alkalmából szerkesztett albumot. Ezrével jöttek a szerkesztőséghez az elismerő és köszönő levelek, méltatva az album rend- kívül bő- és érdekes tartalmát, valamint annak díszes kiállítását. Husz iven, számos képben és szövegben mondja el az album a lap 30 éves történetét, irtak bele politikai, társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai, a »Budapest« volt és jelenlegi munka- társai, azonkívül a számos kép és mű- melléklet olyan értékesé teszi a könyvet, hogy az méltán foglal helyet bármely művel- tember asztalán. Az albumot — míg a készlet tart — most is ingyen küldi a kiadóhivatal mindazon újonnan belépő előfizetőknek, akik legalább 1/4 évi összeget vagyis 6 koronát egyszerre beküldenek és a postaköltségre 80 fillért utalványoznak. A Budapest-ből kívánatra mutatványszámokat készséggel küld a kiadóhivatal Budapesten, IV, Sarkantyus- utca 3.

— **»Buziási Phoenix ásványviz«** már a rómaiak idejében világhírű páratlan gyógy- hatásáról és üdítő izéről. Most Muschong Jakab a Buziási fürdő új tulajdonosa kiváló szakértelemmel és a legnagyobb áldozat- készséggel fogott hozzá, hogy e csodás gyógyhatású víz használatát mindenkinek lehetővé tegye. A »Buziási Phoenix Ásvány- viznek« kitűnő hatását vese és hólyag bajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővenykepződésnél, a legutak és kiválasztó sz. rvek hurotos bántalmainál a legnevesebb orvostanárak elismerték. Kelle- mes kisse savanykás ízű, vasmentes szén- savdús tartalmu a legkiválóbb asztali vízzé teszi. Járvaos betegségek ellen a legbiz- tosabb óvszer.

— **Legnagyobb, legvártatottabb, leg- elterjedtebb.** Ez a három jelző — könnyű kitalálni — a Pesti Hírlapra vonatkozik, mely legnagyobb terjedelemben, legvártatottabb tartalommal jelenik meg s épen azért a legelterjedtebb napilap. Politikája radikális magyar nemzeti politika s elvei hirdetésében kormánytól és pártoktól teljesen független. De hiszen három évtized óta tudja már ezt a hűmagyar olvasókörzség s épen azért elég lesz csak annak jelzésére szorítkozunk, hogy az új évnegyedben két nagyon érde- kesítő regény fog a Pesti Hírlapban meg- jelenni: sport- és sakk-rovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításokkal egymás- után három nagy nemzetközi sakk-versenyről; az Esti levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasókörzségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a

lapnak, ha csak negyedévenként vagy havon- kint fizet is elő számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalón című kitűnő divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalónnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

GSARNOK.

Bolti lányok.

Irta: HORVÁTH REZSŐ.

(Folytatás.)

E pillanatban magas, szürke felöltös fiatal ember lépdelt el mellette, s miután jól végignézte őt, belépett a boltba. Nagyot dobant a Jetti szíve. Ilyen volt az a férfi, akiről álmodozni szokott üres óráiban, amikor nem jött vásárló a boltba. S hirtelen észbe jutott, hogy éppen csak a vöröshajú kancsal Giza van a boltban, s az fogja majd kiszolgálni a fiatal embert. Erre összeszorult a szíve.

— Pardon, Grün ur, bemegyek kiszol- gálni, — mondta a kirakatrendezőnek és belibbent az ajtón.

Benn az üzletben egyedül csak Lantos volt, s ez éppen már felkelt, hogy kiszol- gálja az új vásárlót, amikor Jetti belépett. Lantos visszafutott a kasszához és az újságjába mélyedt. Jetti körülnézett. A vörös Giza sem volt a boltban. Kissé elfulva lépett a fiatal ember elé.

— Mit méltóztatik parancsolni? — kérdezte tőle.

Ez megegyeszer végignézte az előtte álló leányt, aki zavartan sütötte le a szemét s aztán különös, mély hangon felszótalt a leányhoz:

— Revolvert kérek.

Jetti összezrenzt. A »revolver« szóra önkénytelenül is remegés fogta el, mert arra gondolt, hogy ez a szép, barna fiu talán öngyilkossági szándékkal vásárolja meg a fegyvert. De erőt vett magán:

— Méltóztatnék utánam fáradni, — szólt és megindult a bolt háttérébe.

A fiatal ember követte.

Egy magas polc előtt állott meg a leány, még mindig remegve és felénkén vett le a polcra egy fekete csontnyelű revolvert. Átnyújtotta a fiatal embernek, aki meg sem nézte, máris kérdezte az árát:

— Mennyibe kerül ez, kisasszony?

Jetti megnézte az árát:

— Nyolc korona.

Szándékosan mondta kevesebbnek, mert az árát jelző vignettán tízenkét korona volt, de sajnálta a szép fiut, aki nem nézett ki valami gazdagnak, de mindamellett a modora nagyon finom volt, ami igen-igen tetszett a leánynak, éppen úgy, mint az egész fiatal ember.

— Golyókat nem kaphatnék? — kér- dezte a leányt.

— Azzal mi nem szolgálhatunk, — felelte Jetti, — de ha parancsolja, meg- rendeljük.

A fiatal ember mosolyogva legyintett a kezével:

— Nekem már most kellene.

Jetti sietve csomagolta be a fegyvert, s átadta a fiatal embernek, aki möhön nyult utána. Majd fizetett s ment.

A leány elmélázva, mintegy álomból fölébredve nézett utána, s szinte össze- zrenzt, amikor a kirakatrendező beszólt:

— Kisasszony ráér?

Nyomban kisértett és elfoglalta az előbbi helyét a kirakatnál, s szórakozottan folytatta a díszítést. A fiatal ember nyug- talan tekintete, lázas sietése, meg az, hogy meg sem nézte a revolvert, csak eltette, azt

a meggyőződést érelették meg benne, hogy a fiatal ember öngyilkossági szándékából vásárolta meg a revolvert, amelyvel már tán nagyon is lőtte magát!

S ha a katasztrófa megtörtént, — gondolta — akkor én is részes vagyok benne, mert ahogy azt mondtam, hogy golyókat nem tartunk, éppen úgy azt is mondhattam volna, hogy revolvert sem...

Csak a boltajtó nyirkosására nézett fel. Lantos ur volt, egészen felöltözve, amint hazafelé készült.

— Zárjon be kisasszony kérem, — mondta Jettinek. Majd a kirakatrendezőhöz fordult: — Még nem kész Grün ur?

— Reggel kész leszek pár perc alatt, Lantos ur.

— Csak siessen, mert lesz még a fióküzletben is dolog. Jó éjt! — mondta Lantos és eltűnt a sétálók között.

Jetti sietve otlogatta el a gázt, lehuzta a rollókat és bezárta a boltot, és a nép közé vegyült. Átment a kört másik oldalára és megállt egy kirakat előtt, amelyben női ruhák és kalapok voltak kiállítva. A kirakat szélén nagy tükör állott, amelyben Jetti megnézegette magát. Kicsiny, sötétzöld zsirardi kalapját megigazította, egyszerű frizuráját végigsimította, kezeivel és össegombolta sötétké, olcsó télikabátját. S aztán megindult könnyedén, ritmikus lépésekkel mérve végig a járdát.

A Király-utca sarkán zajos tüntetés állotta útját. Egy férfi-dívatüzetnek kirakatait verték be a kereskedő-ségedek, mert a tulajdonos nem akarta az üzletét nyolc órákor bezárni. Lovas- és gyalogos rendőrök szorították le a tömeget a járdáról, amely — mint egy hullámozó tenger, amely elépi gátjait, kitör és előnti a szárazföldet — fékevesztetten zúdult rájuk újra vissza s újabb munkát adott a rendőrök kardjainak, amelyek sühogva repkedtek a levegőben s nagyokat koppantak egy-egy ember koponyáján.

Jetti riadtan menekült át a másik oldalra, de meglepetten ér ijedten látta, hogy ott is csak olyan hatalmas árja hőmpolyog a feldühödött, élő elemnek, mint a tulsó oldalon. Már éppen vissza akart fordulni, hogy a Király-utcan menjen hazafelé, amikor valaki hirtelen megfogta a karját és a fülebe sugta:

— Ne feljén!...

Meglepetten fordult hátra és amennyire a tolongás megengedte, megállt. Az a fiatal ember volt, aki előbb revolvert vásárolt az üzletben. Jetti elhuzta a kezét és kíváncsian nézett az arcába.

— Bocsanatot kérek, kisasszony — kezdte a fiatal ember — hogy annyi bátorságot merem venni magamnak, hogy megszólítsam kegyedet, de némileg menti el a jószágomat az, hogy mi már úgy félig-meddig, úgy látásból ismerjük egymást, ami tán feljogosít arra, hogy bemutatkozzam. Megengedi?

— Miért ne?

— Köszönöm. Szabó Géza hírlapíró vagyok. És ha már annyira kegyes volt és megengedte, hogy bemutatkozzam, most már azt is meg fogja engedni, hogy kegyedet hazakísérhessem. Tekintse azt kérem, hogy e nagy, hullámozó néptömegben áttörnie úgy is lehetetlen volna nem csak egy nőnek, de még egy férfinak is.

— Ha nincs elfoglalva és...

— Oh kérem, akkor is tudnék magamnak időt szakítani, hogy hazakísérhessem kegyedet, mert ha már megengedte, hogy bemutatkozzam, azt is meg fogja engedni, hogy ilyen csekély áldozatot hozzak.

A néptömeghez értek, amely most valamivel összább húzódtott és egyesek a lovasrendőrök által közrefogott és hajtott elvtársakat igyekeztek kiszabadítani, ami persze csaknem a lehetetlenséggel volt határos, lévén a fegyveres erővel szemben a tömeg jóformán tehetetlen.

— Szabad? — kérdezte Szabó a leányt és belékarolt.

Jetti rávetette nagy szeméit, meglepetten, csodálkozva, de nem fejtett ki semmi ellenállást sem, mert éppen úgy érezte magát, mint az a madár, amelynek lefogták a szárnyait, hogy ne tudjon velük repülni, fellegeket szantani.

Szóttanul engedte hát, hogy Szabó belékaroljon.

Ez energikusan tört utat a nagy néptömegben és csak akkor jutott észébe Jettinek, hogy hát tulajdonképpen mi is történt, amikor a Royal szálloda előtt haladtak már. Eddig ballgatott mind a kettő. Most Jetti megszólalt:

— Mondja kérem, miért vette a revolvert?

Szabó ránézett és elnevette magát:

— Fogadni mernék, miszerint akkor azt gondolta, hogy öngyilkossági szándékából vettem a fegyvert? Ugye-e, igaz?

— Csakugyan.

— Nos hát, tévedésben vagyunk. Eddig ugyanis egyik esti lapnál dolgoztam, amelyen t. i. délelőtt kell redakciót munkát végezni és most meg reggeli lapnál vagyok. Itt éjfélutánig tart a munka. Természetes, hogy ilyen késői időben nem tanácsos pusztá kézzel utcákat róni! Ezért vettem hát a fegyvert.

Jetti megörült. Örült annak, hogy Szabó mégsem lett öngyilkos. Hogy miért örült ennek, azt még ő sem tudta volna megmagyarázni, ha kérdezték volna. De örült. Szeretett volna kiáltani nagyot, hatalmasat, úgy, hogy mind-nki meghallja az ő nagy örömet, amelyet afelett érzett, hogy Szabóval megismerkedhetett.

Éppen a „Projectograph”-színház előtt haladtak el, mikor Szabónak észébe jutott valami:

— És igaz, tudja-e azt, hogy miért voltam ott az üzletben olyan izgatott?

— Nem. De azt gondoltam, hogy öngyilkos akart lenni s azért.

Szabó jó ízben kacagott:

— No, ez jó dolog! Két okból voltam izgatott. Az első ok az, hogy már fél nyolc óra volt és nekem már ötkor benn kellett volna lenni a redakcióban s így akkor akartam bemenni. A másik ok meg az, hogy... hogy... éj no, hiszen újságíró vagyok, hát bátran kimondom az igazságot. A másik ok az, hogy kegyed nekem mindjárt megtetszett, amikor ott a kirakathal megláttam. Igen, őszintén mondom...

Jetti elpirult és szokatlan szorongás vett rajta erőt. Szerelmes kezdett lenni ebbe a bohém nagy gyerekekbe, ebbe a szép férfiba, aki ime, már-már szerelmet vall neki. Eszébe jutott hirtelen az előbbeni négy barátja, akik szintén szerették őt, de elvenni egyikük sem akarta. Vajon Szabó mit felelne, ha erre felszólítaná? Alighanem őt is meglepné, mint a többi, mert hát ő nagyon is szegény ember: riporter...

Szabó felébresztette álmodozásából:

— Miért nem felel? — kérdezte.

Jetti zavarosan mondott egy „csak”-ot és aztán egy kirakathoz vonta Szabót. A kirakat tömve volt a legújabb színművekben szereplő nevezetesebb színészek és színésznők arcképek levelező-lapjaival. Volt ott a „Tündérszerelem”-ből, a „Balkirálynő”-ből és a „Varázskeringő”-ből s ebből-az abból-képeslap, amelyeknek elrendezése ügyes kirakatrendező kezére vallott.

A leány örömmel, mosolyogva mutatott rá egyik-másik lapra:

— Nézzé a Rátkonyit! Milyen fess! Nini az aranyos Petrási! Én úgy imádom őt oly édes, oly természetesen a játéka a színpadon és ő maga odakünn, mint más színész és a legjobb akarat és a legnagyobb igyekezet mellett sem! És ott az Ötvös Gitta. És a kedvencem...

— Ismerem őt!

— Igazán? Jaj de szerencsés.

— Nekem kell ismernem, mert a hivatásom kívánja.

— Igaza van, Sohasem láttam még olyan szép fekete szemeket, mint az övé és olyan fekete haját, amely valósággal tündökölt. S ez a hang, az a játék! Istenem, mért nem lehettem én is színész? A nővérem — Isten nyugosztalja szegényt! — a Műszinkörben táncosnő volt valami öt évig, de aztán meghalt, szegény.

— Látta a darabot, a „Varázskeringő”-t?

— Igen. Háromszor. Csapán Ötvös Gitta kedvéért néztem meg mindig. Ezt a nőt nagyon szeretem, imádom.

— Éppen úgy, mint én magam! — sugta Szabó önfelédten.

Jetti érezte, hogy parázs lesz a teste. Hirtelen toltat arcába a vér és tűzpiros színű lett pár pillanat alatt. Szavakat keresett, szavakat, hogy válaszolhasson Szabó szavaira, de nem talált.

A Dobány-utcaba fordultak be.

— Messze laknak? — kérdezte Szabó.

— Nem. A Szövetség-utca sarkán. Ha nem esik terhére, úgy kérem, nagyon kérem, tegye tisztelétét nálunk. Feljön?

— És kérem függessze te szeméit Szabóra.

A fiatal ember szabadkozott:

— Lehetetlen kíván tölem nagysád!

Hogy én egy teljesen ismeretlen családhoz betolakodjam!

— De hiszen ismer — szölt Jetti és megállott egy ház kapuja előtt. Ez egy közönséges fővárosi kétemeletes bérpalota volt, amely ridegen, unalmasan meredt belé a langyos téli estbe.

Szabó faggatni kezdte a leányt:

— Miért nem felelt az előbb? És miért nem felel most? Hiszen nem sokat kértem kegyedtől. Csak egy szót. Éppen egy szót.

— Ugyan kérem hagyjon el ezzel! Az ember csak a kis ujját mutassa a férfiaknak, máris az egész karját, vagy mindjárt őt magát akarják!

— En is olyan vagyok? — kérdezte Szabó nevetve.

— Lehet, hogy ön is olyan. De ezt nem állíthatom, mert még nem ismerem annyira.

— De majd meg fog ismerni!

— Ugy? — kérdezte Jetti különös hangon és mereven bámult a fiatal ember arcába. Majd hirtelen folytatta: — Feljön, ugye?

— Fel — felelte Szabó határozottan és előre engedte a leányt. Szóttanul haladtak be a kapun és itt, a sötét lépcsőházban érezni kezdte Szabó, hogy minden vére a szívébe tódul. Hevesen dobogott ez s ez a gyors verés izgatottá tette őt. Hirtelen elhatározással átkarolta a leányt és gyors egymásutánban megcsókolta az arcát, ajkát, szemét és homlokát: egyszer... kétszer... háromszor... és még Isten tudja, hányszor? S amikor eleresztette karjaiból a leányt, az csak szaladt fel a lépcsőn s alig érelette meg, amit Szabó utána kiáltott:

— Holnap is ott leszek az üzletnél...

Jó éjt!...

... És aztán egy hétig mindennap megjelent a boltnál és hazakísérte a leányt. Egy hétig meg minden este feljáromagott hozzája s e hét elmúltával meg Jetti járt fel az ő garzon-lakására, mert szeretője lett Szabónak...

Irodalom.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunknak egyik régebbi munkatársa: Horváth Rész, az idei ősz folyamán novellakötetet ad ki. Művére már most előfizetést nyit ama megjegyzéssel, hogy akik már most előfizetnek, azoknak teljeses árkedvezményt nyújt, mert ugyanis abban a helyzetben lesz, ha az előfizetési pénzének nagy része előre befoly, hogy olcsóbban adhatja az egyes példányokat. A novellakötetnek „Z a-

tonyon» lesz a címe és tíz apróbb-nagyobb elbeszélést fog tartalmazni. A könyv előfizetési ára — a megjelenésig — csakély két koronában állapított meg (ajánlott bérmentesítéssel 2 korona 45 fillér), ami később természetesen magasabb lesz. Olvasóink e csakély előfizetési díj ellenében egy oly vaskos kötetet gyarapíthatják házi könyvtárukat, amely igazán megérdemli, hogy ott elhelyezést nyerjen.

Nagy biztatója lenne egy fiatal, kezdő írónak az, ha minél többen előfizetnének művére, mert ez meggyőzné őt arról, hogy van olyan közönség, amely támogatásával honorálja ambícióját.

Meg, egyezzzük meg, hogy a »Z a t o n y o n« igen díszes és modern typographiai kiállítású lesz, amennyiben egyik neves fővárosi nyomdával állunk van átadva nyomás végett. Az előfizetési díjat kérjük tisztelettel a szerkesztőnk címére küldeni, ahol az deponálva lesz a kötet megjelenéséig. Megjelenés után azonnal kézhez kapják az előfizetők a kötetet.

437. sz.

1908.

Árverési hirdmény és feltételek kivonata.

A marozali kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Nicsovics Sándor kaposvári ügyvéd által képviselt Múnes József kereskedő, kaposvári lakos végrehajtónak Gelencsér Istvánné szül. Tóth Teréz marozali lakos végrehajtást szenvedő ellen 51 kor tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek következtében a kaposvári kir. törvényszék, illetve a marozali kir. járásbíró területén levő Gelencsér Istvánné szül. Tóth Teréznek a marozali 1388. sz. sz. tjkvben felvett 2133/b braz. ingatlana 1210 kor. kikiáltási árban 1908. évi május hó 9 ik napjának délelőtti 10 órájkor Marozaliban a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek miatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígértet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a szűkeg esetén a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 121 koronát készpénzben, vagy az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. o. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési hirdmény és feltételek többi pontjai a marozali kir. járásbíró, mint tkvi hatóság irattárában és Gomba község előjáróságánál megtekinthetők.

Marozali, 1908. február hó 14.

GÖNCZY JÓZSEF,
kir. aljárásbíró.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

VICZE LÁSZLÓ

szíjgyártó és nyergeszmester

K A P O S V Á R O T T.

Ajánlja magát a szakmájába vágó minden munkák jó, gyors és pontos elkészítésére.

Raktáron tart

**nyergeket, lószerszámrészeket
— és bőrkenőcsöket. —**

Kaphatók nála nyárra

bogárcsipés elleni hálók,
ugy egyéb luksuszfelszerelések.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

BUIZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus,
rendkívül üdítő asztali viz.

Orvosilag ajánlva.

Orvosilag ajánlva.

Ivógyómódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dűsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézész-kehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 drb sima zöldoltvány	80 kor
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni szíveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
GYÖNGYÖS, (Hevesm.)

Teljesen kipróbált,

minden tekintetben kifogástalan használt IV-es számú „YOST“-írógépet, utolsóelőtti modellünk, ajánljuk 300 koronáért, esetleg részletfizetésre is. Új, X-es számú gépünk ára 600 kor. 5% pénztári engedmény.

A „YOST“-írógép nem szalagos gép, minek következtében írásának tisztaságát más gép utol nem érte. Mindkét gépet bemutatjuk az ország bármely részében vételkötelezettség nélkül. Bővebbet

„YOST“-írógép r.-t. Budapest, VII., Erzsébet-körút 9-II. (New-York palota.)

Káldor M. igazgató.

200 korona a modern technika legújabb remeke a Mignon írógép

Különös előnyei:

Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
Azonnal és állandóan látható írás. — Legegyszerűbb szerkezet.
Acél betűk. — Másol és sokszorosít. — Bármely drága írógéppel egyenrangú. 1 évi jótállás.

SZABADALMAZOTT IPAR.

Budapest, VII., Csengery-utca 24.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Pollitzer Sérvambulatorium.

Nyilvános orvosi rendelő intézet sérvbajosok, ferdénnttek és amputáltak részére.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9. (Félemelet)

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi ————— vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelez —————

Orvosi ellenőrzés, mérsékelt árak.

== Egyéni speciális kezelés. ==

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb. Vidéki rendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöztetnek. **Higiénikus cikkek** a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tucatonta ————— ként 2—16 koronáig. —————

Ugyanott Jelent meg „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatója.

15—52

Stock Cognac Medicinál

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpárolótelepéből

BARKOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.